

-Pamebhamε

"Nimlɔv : 22 "Su : -Gblɔŋ -Kwe 2008

"Su -bha 'sëedhε -mü "Gwεetaawo

'WɔN -TAŊG -MA 'GÜ 'SëEDHε

Ü faan do ü -dewo draan- -sü -bha

-Pameame 'ö -kë -Gblüdë -a 'në -nu kö 'ka ka -gɔ kö 'ka ka -de 'kun -nu -gɔ. Kö 'ka ma 'ka
kwaa- naɔ -ma 'gü ka faan do -a -wo pö -sü 'mε -nu 'ö 'waa mε -nu =gwëë bha 'aa -yö -oo ?
'sëedhε 'ka bha, -a -bɛn zë -bha -dedewo. Kwa -dega faan do 'wɔn 'bha -bha, -a
-mε -nu yi ka faan -dɔ, -a 'wɔn -së -mü. Yi- -dhε

Kwaa- =danwo pö "sε 'gü -wɔn

-dhekpaɔyi =plε ya- 'ka
"Maadhö

'Sëedhε 'ö mε -nu 'wo-
kë -sü -wɔn -bha

"Maadhö

-A "su -yaaga -naa
=nε'sëedhε 'ö -kë
atesitasɔŋ 'ka "kwi
-wo 'gü bha, mε -nu
-wa kë -sü -bha
"Maadhö. 'Sëedhε bha
=ya kë 'mε 'ö- -gɔ -yö
-mɔɔ -a -bha 'ö "ta
kpɔ- 'ka kwaa- "sε ya-
'gü -dhε "pεpε =gban

'gü. Ya kë "dhü kö 'mε
'ö 'kaatö didanngtite
'yaa ü -gɔ, kö -yö -së kö
'ü 'dho ü -bha kë -dhε
'gü.
-Waa pö woo- kë 'pë 'ö
mε 'dhö nu, wo -mü :
ü -dea nesanngsü
'sëedhε do 'dhö,
ü -dea =fotoo -gɔ
"kplüdhe =plε 'dhö,

ü dë "iin ü dhe -a
'sëedhε ga do
(=nesanngsü "iin 'kaatö
didanngtite) 'dhö,
'wëë- këŋ =plε 'dhö, -a
-nu 'ka.
=Ya kë "dhü kö 'pë 'ö-
-nu -wɔn 'dhö 'dhö kö
wo =në 'ö 'wo bha.

"Kεε -kwaa 'gü ma -së
'ka, 'mε 'ö- -dhε 'dhö-
-bha kö -wo 'sëedhε
bha kë, wo -mü kwaa-
"Kɔdivuaa -sε ya, -a 'gü
-mε -nu -de -slɔɔ =në-
-nu 'ka. 'Mε -nu 'ö 'wo
go "sε "wεε 'gü, -a -nu
-bha 'yaa -mü
tongtongdhö.

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.		ëë	"këë	daba	ü	'gü	intérieur
Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu' en français.		ën	'kën	rassasier	üü	"güü	amère
Attention:		ëën	=klëën	entourer	ün	=blün	miette
1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.		εa	"kpea	sec	üün	glüün	rouler
2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.		εan	gεan"	scorpion	ü	"gü	brûler
Voici le reste de l' alphabet :		gw	-gwë	caillou	üü	"bhüü	tarir
Lettres Exemple	Traduction	in	"bin	fleur	u	"tu	oreille
Aa	"kaa	iin	"iin	ou	uv	"tuv	sauce
An	"gan	ı	"wı	parler	-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
Aan	saan	u	"gbu-	fort	très haut		"dhü arbre
aɔ	kaɔ	kw	=kwaa	main gauche	haut		'kɔ maison
aɔn	'daɔn-	ng ¹	gbeng	nuit	moyen		dë père
bh	-bho	oo	-zoo	chenille	bas		=zε termite
dh	dhe	ɔ	'pɔ	credit	très bas		-dhɔ amour
ee	=wee	ɔn	"yɔn	huile	très haut + très bas		"klang- singe
ε	"pε	ɔɔn	=yɔɔn	sang	haut + très bas		'yënn- soleil
εε	=wεε	ö	pö	dire	moyen + très bas	saa-	savon
εn	-gεn	öö	töö	panier	bas + très bas		=göö- iroko
εεn	=gblëen	u	"su	lune	moyen + très haut	gean"	scorpion
ë	pë	un	bun	tombeau	moyen + haut	kpuu'	souche
		uun	=yuun	asticot			

-Kwaa "Kodivua -se 'gü -wən "Ta 'kpəsü =ya kē -sē "tūng ya- 'gü

Kwa -mɔɔ -bha 'kwa
-Zaan nuwɛɛ bho. -Ya
=mɔɔ -kwɛ "sɔɔdhu
waa- ɔ taa -dede -bha,
"ta 'kpəsü 'ö gun kwaa-
"pɛɛn -ta =ya gun =ya
kē -dedewo "bhadha
'ka. -Glü zü 'dhö bho
=zang -nu -yɛɛ 'ö gun
ziaan- -yö mɔɔ -kaɔng
-iisiö ɔ ga do -bha. 'Ö
sü -kwɛ 2006 -bha 'ö yö
'ka -kwɛ 2007 -bha, 'yö

to -kaɔng -yaaga ɔ ga
do 'bha 'ka.
"Kɛɛ do 'ö 'kwa wo =dɛɛ
ya, kwaa- "yuu -mü.
=Zang -nu -yɛɛ bha, 'ö
sü **-Dukwitaa (Duekue)**
'ö nu 'ka 'Biya ya, =ya
'to "sɔɔdhu. -A "sɔɔdhu
-ziaan 'ö 'wo "dhü bha,
mɛ 'bhaa lɔɔ. Mɛ =gban
-wo -to woo- go 'gü.
=Ya 'go yö -zē 'gü, kö go
ziö 'sēɛdhe -yö kē ü -go,
ü -mɔɔ -bha 'ü "ta sü

-bha. "lin -a 'dhe -ziaan
'ö waa- pö woo -ya go
-maa ('viɔng) 'gü 'wo-
sü (pasipɔɔ) oo, yē -kē
-bha 'sēɛdhe ya kē 'zü ü
-go ü "ta -kpɔ -a -bha.
"Kɛɛ kö 'ö gun -lɛɛsü
'yaa gun "dhü.
'ö go "Maadhö 'ö nu
Bannggɔɔ "sɔdha -nu
'wo kwaa- "pɛɛn -ta -a
-nu -bha -yɛɛ -yö =plɛ
-A do -yö Zeedhö, 'yö-
do 'dhö **"Lugwaadhö.**

-u -bha 'ö bha, 'wēɛ-
-kaɔng "sɔɔdo =nē 'mɛ
"dhü 'ö- bho -a -nu -he.
=Ya kē "dhü kö ziaan
'yii kē -sē =naa bha -ee?

"Kɛɛ 'wən do 'ö dho 'to
kwa "yaan yö mü =dhe
ü bha 'sēɛdhe 'ö bhii
"ta 'sü- -bha bha 'ya
'dho kē 'sēɛdhe 'ö =ya
ga, -a 'ka.

"Kpɔngtaadhe -wən -bha 'Wən 'ö -gban "sinima -bha

"Sinima -nu 'ö- -nu gɔɔ 'gü 'yaa =gblɛɛn:**Fika**

Troo 'ö -kē "sinima
-troo 'ka bha, -a
tiaandhe do -yö kē -ke
"Kodivuaa -se ya- 'gü
"su 'ö -kē -gblɔdhe 'ka
(mɛ-) 'ka bha- 'gü.
"Sinima -mɛ -nu -wo
kē -go -dhe
=gblɛngblɛn -nu 'gü,

"se -nu 'gü 'wo nu.
"Sinima gɔɔ 'gü klöklö
-nu 'ö 'wo "dhü bha,
'wo -ya -a kē -sü -bha,
-a "sɔɔdhu -naa =nē
-kē "dhü 'Biya bha.
"Sinima dɛmɛ 'ö kē
genyen -yö -go metii
"se 'ö -kē Marɔkɔ 'ka

bha, =nē- 'gü. -Wa -dhe
Dhasidē El Uali. El Uali
bha -yö -dɔ Dö Dhazo
Ganɛmtɔɔ 'ö go
Buukina -se 'gü, =nē-
"piü. Ganɛmtɔɔ bha
=nē 'ö kē genyen -kwɛ
'ö -ziö ya- 'ka (2007).
'Fetö bha- -ta "se -go

"dhiü -mɛ -nu
-tiaandhe =gban -wo
-gun -a -ta. Plesidanng
gbagbo -yö -gun
-dhekpaɔyi -blɛɛsü 'ka
mü.

Mɛ =slɔɔ -pē -nu -wən

'Wēɛ- -yö sɔ "zu -sü 'gü 'Biya

"Kwi -a "su 'ö -kē
Fevrie 'ka 'ö kwa -zē
'kwa- -dhe kwa -wo 'gü
-buu **'kpui-** bha, -a 'dhe
'ö -ziö ya -a -bha
-dhekpaɔyi "sɔplɛ bha,
zuudhalisü -nu -wo kē
=Faniko -nu 'ö 'wo sɔ
-zu 'Biya, sɔ "zu -dhe 'ö

Bannngo -kpinngga -ta
bha, -a -nu dheɛ" -kpɔ
"ni 'wo 'wēɛ- =slɔɔ "iin
'ö 'waa- =slɔɔ, -a -wən
'ka. Sɔ "zu -mɛ -nu 'ö
'wo "dhü bha, -wo -go
Mali -se, Buukina -se,
Nizieɛ -se 'ö -da 'ka-
"wɛɛ 'bha -nu -bha -a

'gü. Gɔɔn- -nu -de -slɔɔ
'waa -mü, dhebē -nu
'pö, -wa -nu kpö mü.
=Dhe -waa -nu dheɛ"
bha- 'kpɔ =dhe -kɔ bha-
'dhö, 'yö 'wo- pö wo
'wēɛ- -slɔɔ. Wo sɔ do
-zu 'wēɛ- -kaɔng do
"kɛɛ -yö -sü sɔ suu

-bha. Sɔ "gblüv -gblüv
-u 'wo -kē =dhe 'ginö
'dhö, -a -nu -bha sɔnn g
-yö -de -ta. -A mɛ do 'ö
'wo- dhe -a -nu kpö 'gü
mü, **Amadu Ouedraogo,**
'ö yö -zē 'ö -ya sɔ "zu
-sü -bha, 'ö- **-kwɛ =ya**
kē -kaɔng =plɛ (20) -ya

-pö wo sɔ -zu saa- 'wo-
-dhe "kabakou 'ö -waa
pö "dhü kö -wa -pö
-gwë bha, =në- 'ka. -A
-gen -mü =dhe -a sɔnng
'yaa "gbu-. -Yö "dhü
tean- 'ka =dhe saa-
-tiaandhö 'yaa -mü,
"kɛɛ woo- kɛ =dhe. =Ya
'go mü, 'yi 'ö 'wo sɔ -zu
'ka bha, 'yaa -tiaandhö
'pö "kɛɛ -a "slë 'yaa
'dhö wo -gɔ.

Amadu -ya -pö =dhe yë
bha, 'wëë- dede -ya'gü.
-Yö mɛ -nu 'gü pë
-bhaasü -dede 'ka "dhü
tean- 'ka, "kɛɛ 'wëë- -ya
'gü. 'Wii 'wëë- =slɔɔ
'gbɛ -dhekpɔyi -bha,
'yö -kë 'wëë- "gblüdo
(5000). -A 'dhe 'ö =ya
dhi -nu -gɔ, -wo 'wëë-
"gblü do ö -ta "saɔdo
(8000) -slɔɔ.

=Ya kɛ "dhü kö 'ö sü
'wëë- "gblü -kaɔng
-yaaga (150.000) -bha 'ö
yö 'ka "gblü -kaɔng
-yiisiö ö ga "saaga
(240.000) -bha, wo- -lɔɔ
=në wo bha.

=Ya kɛ "dhü kö -dhe
bha- 'gü, kö -ya -zɔn
=dhe yë -bhaasü 'yaa
'dhö. -Ziaanwo, do 'ö
'kwa- wo =dhe ya, yë 'ö

mɛ -nu 'wo- -dhe yë
-bhaasü kö yö =në =naɔ
=ya 'to- 'gü.

'O -ya kɛ kɛwɔn -zë 'ka,
kö 'mɛ 'ö -kɔ =ya =mɔɔ-
-bha, ü -mɔɔ -bha 'ü ü
bha pë -kë ü 'flëë- 'gü.
'Wɔn 'dhe 'kö bha, 'yöö-
-wɔn 'yaa- 'gü.

'Wɔn 'ö -gban -potaasü -wɔn -bha.

'Wɔn 'ö -ban slaa" -wü -nu -bha

Wü -nu 'ö 'wo
-tosea -kë mɛ "bhu-
-nu kwa "piü, 'ö 'wo
-kë : 'gbɛn- -nu,
"gwannë (yɔɔn" -nu,
=wɔɔ -nu waa-
dengdɛmlɔɔ -nu 'ka
bha, -a -nu zua -sü zü
-yö kɛ -bho "su 'ö -kë
-gblɔgɔn 'ka 'ö "kwi
-zë 'ö- bha -dhe
Avrilö bha, -a -bha
-dhekpɔyi -kaɔng
do ö ga do 'ka 'pö-
-nu 'ö 'wo -kë Azope,
Alepe, Agbovilö -nu
'ka bha- 'gü.
-Dhekpɔyi -kaɔng
do (10)'gbaandhö

=në 'ö wü -naa
=dhɔtrɔɔ -nu 'wo kɛ
-kë -a -bha. "Kwi -pö
"pɛpɛ "dhe 'kö 'wo
to, -a -nu -bha yöö kɛ
'pö. =Ya kɛ "dhü kö
-kwa kwa "tu do kwa
-ta -së 'ka kö kwa
-bha yi =ya =loo, kö
'ya 'dho kɛ- kwa tii'
'ka -wɔn 'ka.
Guvɛɛnɔma -ya -pö
=dhe, kö wü -nu bha
-a -nu zua "töng kö
bha kö -yö ziö 'mɛ
'kö -a -bha wü -nu
-ta, -a -nu zë =në
woo- wo. -A -dhiang
'yii 'dho 'dho- -dhe
'bha -bha 'bha 'gü. -A

-gen -mü =dhe wü
-naa "yua bha, kö -yö
kɛ -nu -bha, kö -wo
mɛ 'kun, -a "dhiü -ya
-dhe -mü 'mɛ 'ö 'wo-
kun bha, -a ga -sü
'ka.

=Minisü 'ö 'wɔn
'dhe bha 'ö -gban -a
-bha bha, -ya -pö -da
'ö =dhɔtrɔɔ -nu woo
bho wü -nu zua -sü
-bha bha, "su =plɛ
=në 'ö woo kɛ- -bha
"Kɔdivua -sɛ bha, -a
-to "dhü -sü 'gü.

Metii "sɛ -nu -to
"dhü -sü 'gü, 'mɛ -nu
'ö 'wo ga "yua -nu

bha -a kɔɔ, -wo mɛ
mɛ "gblü -kaɔng
"sɔɔdhü (50.000)
-kwe -bha "kɛɛ -a
'kpɪi- -dhe -yö -kë 'në
-nu =në- -nu 'ka.

Kaa- "Kɔdivua -sɛ
ya 'gü, -a 'gbɛn- -naa
"yua oo, wü -kpɛɛ
-nu 'wo -tosea -kë mɛ
"bhu- "piü -a -nu
-bha "yua oo, -a -nu
nu -sü -dede kö -wo
mɛ zë, -a zü -yö -bho
-kwe "gblü =plɛ -waa
-kwe "saɔdo =në- 'gü
(2006).

'Wɔn 'ö -gban troo -nu -bha mɛ wɔkɔ -nu 'gü

"Tan bho -mɛ -nu 'ö 'wo "kpɔngtaa -a -nu -kpan 'kpɪi- 'ö woo bho wo 'kwëë-

Danwo pö -mɛ -nu
kwaa- "su 'ö -kë
-gblɔdhe 'ka, 'ö "kwi
'dhö ö bha pë -dhe
'zuɛn- bha -a
-dhekpɔyi -kaɔng do ö
ga do 'ö sü -bha, 'ö yö
'ka -a -kaɔng do ö ga

"sɔɔdhu -bha (11-15),
"tan bho -mɛ -nu
"gblügblü 'ö 'wo
"kpɔngtaa, -a -nu
=gban -wo -dho wo 'ko
yö 'ka mɛ tii "sɛ 'bha 'ö
'wo- -dhe Kuba 'ö -ya
-sü 'a =Dhamlɛɛkɛn

-dhe "sɔɔ 'në 'bha wo
bha, -a 'gü -dhekpɔyi
kpö bha- 'ka -kwe do ya
(2008) 'gü.

Dhiang -wo kpɛnnɔdhö
'ö mɛ =gban 'nii- yöö
tan -a -bha "iin 'ö dho

'to- mɛ =gban "tuɔdhö
yö -mü : Metii "sɛ waa-
Kuba "iin Aflikö waa-
Kuba

-Dhe bha- 'gü, 'wɔn 'ö
-gban mɛ baa- -kɔ -dee
"iin 'zü mɛ sɔ -da -kɔ

~~-dee -bha, -wo -dho -səbhεε 'ka, kō "tan -bha 'ö 'wo -nu -trəən 'yö "kwi -nu -bha 'dhö -zən 'dəəndhö. -bho 'ka -pē suu =gban nu. -Kwaa 'wən də- 'ka "pε -sü 'ka -yiisiö.~~
 Metii suu 'bha -nu -wo -suu =gban -nu -wa -nu =dhe 'ö yöö kē kuba
 "kpungtaa =dεε, 'wo -gə -nu wo. "dhü bha, -a -blεεsü Troo 'kpii- bha kē 'ö
 "tun -dedewo =kō "bü yöö kē yöö wo "dhü bha, -a
 'gü 'wo Kənnnggo "se 'Wən bha- -ta, 'mε -nu -gen -mü =dhe kē "dhü
 'gü, 'wo -nu -dhe 'ö 'wo dho kē- "tan bho kō -yö kē **mε -nu -kpan**
 "Pikungme, -wo -dho -mε "gblögblö -nu 'ka 'ö də =dhe "kpungtaadhe
 "tan 'ö -gban "bü 'gü -sü 'gü bha. -Kwaa 'wən də =dhe "kpungtaadhe
 "tan -bha, -a bho- -dhe -yö "pε -sü 'ka- 'gü "səədhu. Metii -nu kwa
 bha- 'gü -dedewo -kaəng "səədhu -nu -bha -kə "pεen -yö mü,

"Yu -wən

Gəndənə do 'ö =dua ö -dea =geebē -gə

Gəndənə do 'yö ö bha mε =gban pö. Kö ma '**nē** -nu ya =de 'pö kō 'a dü kē,
 bha -a -dhe "**Daan-** =loo 'ko -ta 'yö- pö ö mε 'bha -yö dü kē -a **ᄀᄀ!** **ᄀᄀ!**» 'Yö- 'zlaan-
 'Mε bha 'yö =geebē bha boo -glεen bha- zē. Kö n -**dega 'zlaan-**
 "gbu- do kun 'yö nu- -dhe :«Boo -glεε, kō 'ö -ya ya, -yö dü kē,
 'ka ö -gə 'kədhı 'gü kō ma **dhebē** -nu -wo dü, 'bha 'dho -a -maawən
 -yö dümε -nu zē. -Aga -a -nu zē. Ma =nē 'a- 'to-. -A zē. Kö **mang**
 =dhoo, 'bha =sua kē.
 -Mē 'ö -kē 'yöö 'bhaa
 pö -yö ü zē »

"Gwənnng

«-Gleng -yö =dhe sə 'dhö, 'mε 'ö ö -bha kun -sē 'yö -dhii 'yaa -ya -bha»

Pē -Wlangda -sü

Kwaa- 'sēēdhε do -yö yö -sü Nu Yua 'ka. -A "dhəə -bha -Yö Ibεε -gə. -A -bha "nimləə =nε:
 'ka "kpənng 'ö -kē =dhətrəə "Maadhö **Pasitēē İba Andre** **06107157**
 'sēēdhε 'ka 'wo- -dhe 'Pē 'ö "piü **UEESO.** 'Yö 'bha 'dhö

'Wən yaa kē -sü =ya sə =dεε -dedewo

'Nē dhebē 'nē ya, -a -kwe -yö kaəng do ö ga do
 'yö dho ö dhuēē- =keng- 'yö- dhuēē bha 'ö 'gu
 də- -bha.

'Ka ka bo 'sēēdhε ya- -wo pö -sü 'ka, 'wən 'bha =ya kē ka -gə kō 'ka pö yi -dhε, -ka 'sēēdhε kē kō 'ka bə.
 Yii- 'dresü -mü **08 BP 857 Abidjan 08** 'ka. Tel. **08 18 08 88 / 06 39 04 88**

'Mε -nu 'ö 'wo 'sēēdhε 'ö ya- -kē, wo -mü =Sai Zoiasü , "Dhəəgbö Zafe, =Kest Məyan Dhifəngsü, Valangten Vidrinö waa-
 Edhena Pedhekwalösökaya 'ö- -nu =gban =plε 'wo go Dhusi 'ö -da "Anesü 'ö go 'Suisü , -a -nu 'ka.

-Pamebhamε

"Nimlvv : 22 "Su : -Gblogon -Kwe 2008

"Su -bha 'sëedhe -mü "*Gwεetaawo*
